

USMERNENIE – ZHRNUTIE LESNÍCKO- DREVÁRSKA INŠPEKCIA

Vymedzenie pojmu „uvádzanie na trh“

Toto vymedzenie jasne uvádza, že „dodávanie“ musí byť:

- **Na vnútorný trh**- takže drevo musí byť fyzicky prítomné v Európskej únii, a to buď vyťažené v EÚ, alebo dovezené a colne odbavené a uvoľnené do obehu, keďže výrobky nezískajú štatút „tovaru Európskej únie“ skôr, ako vstúpia na územie colnej únie.
- **Prvýkrát**- do oblasti pôsobnosti nariadenia nebudú patriť výrobky z dreva, ktoré už boli uvedené na trh v Európskej únii, ani výrobky získané z výrobkov z dreva, ktoré už boli uvedené na trh.
- **V rámci obchodnej činnosti- z nariadenia teda nevyplývajú požiadavky na spotrebiteľov mimo oblasti obchodnej činnosti**

Všetky uvedené zložky musia byť prítomné súčasne. K „uviedeniu na trh“ teda dochádza vtedy, keď hospodársky subjekt prvýkrát sprístupní trhu v EÚ drevo alebo výrobky z dreva na účely **distribúcie** alebo použitia **v rámci vlastnej obchodnej činnosti**.

Sprístupňovanie

Výrobok je sprístupnený na trhu, keď je dodaný na distribúciu, spotrebu alebo používanie na trhu Únie v rámci obchodnej činnosti, **či už za odplatu, alebo bezodplatne**.

Takouto dodávkou je akákoľvek ponuka na distribúciu, spotrebu alebo používanie na trhu Únie, ktorá by mohla mať za následok skutočnú dodávku.

Uvedenie na trh

Výrobok je uvedený na trh vtedy, keď je prvýkrát sprístupnený trhu Únie.

Všetky hospodárske subjekty (bez ohľadu na to, či majú alebo nemajú sídlo v EÚ) musia dodržiavať zákaz uvádzania nelegálne vyťaženého dreva na trh a povinnosť uplatňovať systém náležitej starostlivosti (DDS).

Nariadenie EÚ o dreve nemá spätnú účinnosť. To znamená, že zákaz sa nebude týkať dreva a výrobkov z dreva uvedených na trh pred nadobudnutím účinnosti nariadenia 3. marca 2013. Hospodárske subjekty však budú musieť príslušným orgánom v rámci kontroly preukázať, že zaviedli systém náležitej starostlivosti, ktorý je povinný od 3. marca 2013. Je teda dôležité, aby hospodárske subjekty boli schopné identifikovať svoje dodávky pred uvedeným dátumom a po ňom. Od uvedeného dátumu platí aj povinnosť výsledovateľnosti obchodníkov.

Nariadenie EÚ o dreve

Článok 6

Systémy náležitej starostlivosti

Obsahuje tri základné prvky v ktorých sú premietnuté opatrenia na zabránenie uvedenia nelegálne vyťaženého dreva a výrobkov z takéhoto dreva na trh EU.

- **článok 6 písm. a)** prístup k informáciám
- **článok 6 písm. b)** hodnotenie rizika
- **článok 6 písm. c)** zmierňovanie rizika

Článok 6 ods. 1 písm. a) – špecifické informácie týkajúce sa dreva alebo výrobkov z dreva ako takých: opis, krajina ťažby (a podľa potreby región v rámci krajiny a povolenie na ťažbu), dodávateľ a obchodník a dokumentácia preukazujúca súlad s uplatniteľnými právnymi predpismi.

Vymedzenie zanedbateľného rizika

Článok 6 ods. 1 písm. b) – všeobecné informácie poskytujúce kontext na posúdenie špecifického druhu dreveniny a rozšírenosti postupov nelegálnej ťažby dreva na mieste ťažby, ako aj informácie o zložitosti dodávateľského reťazca.

1. Kde bolo drevo vyťažené?

Je v krajine, regióne v rámci krajiny alebo oblasti povolenia na ťažbu, z ktorých drevo pochádza, rozšírená nelegálna ťažba? Zahŕňa riziko nelegálnej ťažby špecifický druh dreveniny?

2. Vyvoláva úroveň správy v lesnom hospodárstve znepokojenie?

Úroveň správy v lesnom hospodárstve by mohla spochybniť spoľahlivosť niektorých dokladov, ktoré preukazujú súlad s uplatniteľnými právnymi predpismi. Preto treba zohľadniť mieru korupcie v danej krajine, indexy obchodného rizika alebo iné ukazovatele úrovne správy v lesnom hospodárstve.

„Odvetvie lesného hospodárstva“: V rámci tejto požiadavky ide výlučne o súlad s právnymi predpismi a nariadeniami v krajinách, v ktorých bolo drevo vyťažené, a požiadavka pokrýva oblasť vývozu dreva a výrobkov z dreva. Netýka sa krajiny, z ktorej bolo drevo vyvezené do Európskej únie, ale vývozu z krajiny ťažby. Napríklad, ak bolo drevo vyvezené z krajiny X do krajiny Y a potom do Európskej únie, požiadavka sa nebude týkať vývozu z krajiny Y, ale z krajiny X do EÚ.

Uplatniteľné právne predpisy zahŕňajú, okrem iného:

- Zákazy, kvóty a iné obmedzenia vývozu výrobkov z dreva, napríklad zákaz vývozu nespracovaných polien alebo nespracovaného reziva;
- Požiadavky na vývozné licencie pre drevo a výrobky z dreva;
- Oficiálne poverenie, ktoré môžu vyžadovať subjekty vyvážajúce drevo a výrobky z dreva;
- Uhradenie daní a ciel, ktoré sa týkajú vývozu výrobkov z dreva.

3. Poskytol dodávateľ všetky doklady preukazujúce súlad s uplatniteľnými právnymi predpismi a sú tieto doklady overiteľné?

Ak sú všetky možné doklady ihneď k dispozícii, je oveľa pravdepodobnejšie, že existuje dodávateľský reťazec výrobku. Musí existovať oprávnená dôvera v autentickosť a spoľahlivosť dokladov.

Dôvodom tejto povinnosti je skutočnosť, že neexistuje medzinárodne schválené vymedzenie legálne vyťaženého dreva, a preto by sa základom vymedzenia nelegálne vyťaženého dreva mali stať právne predpisy krajiny, v ktorej bolo drevo vyťažené.

Ak chcú hospodárske subjekty získať doklady alebo iné informácie preukazujúce súlad s uplatniteľnými právnymi predpismi v krajine ťažby, musia predovšetkým vedieť, aké právne predpisy platia v danej krajine. Môžu im pritom pomôcť príslušné orgány členských štátov v spolupráci s Európskou komisiou. Môžu taktiež využiť služby monitorovacích organizácií (MO). Ak hospodárske subjekty nevyužívajú služby monitorovacích organizácií, môžu požiadať o pomoc organizácie s odbornými poznatkami o odvetví lesného hospodárstva v krajinách, v ktorých sa ťaží drevo a získavajú výrobky z dreva.

4. Existujú náznaky zapojenia niektorej spoločnosti z dodávateľského reťazca do postupov súvisiacich s nelegálnou ťažbou?

Pri dreve zakúpenom od spoločnosti, ktorá sa podieľa na postupoch súvisiacich s nelegálnou ťažbou, hrozí väčšie riziko, že drevo bude nelegálne vyťažené.

5. Je dodávateľský reťazec zložitý?

Čím je dodávateľský reťazec zložitejší, tým ťažšie môže byť vysledovanie pôvodu dreva obsiahnutého vo výrobku späť k zdroju ťažby. Neposkytnutie potrebných informácií v ktorejkoľvek časti dodávateľského reťazca môže zvýšiť možnosť preniknutia nelegálne vyťaženého dreva do reťazca.

O zanedbateľnom riziku dodávky možno hovoriť vtedy, keď úplné posúdenie špecifických aj všeobecných informácií o výrobku neobsahuje žiadny dôvod na znepokojenie.

Zoznam kritérií hodnotenia rizika nie je vyčerpávajúci. Hospodárske subjekty sa môžu rozhodnúť, že ho rozšíria o ďalšie kritériá, ktoré by im pomohli určiť pravdepodobnosť nelegálnej ťažby dreva obsiahnutého vo výrobku, alebo naopak preukázať legálnosť ťažby.

Zložitosť dodávateľského reťazca sa zvyšuje s počtom spracovateľov a sprostredkovateľov medzi miestom ťažby a hospodárskym subjektom. Zložitosť sa zvýši aj vtedy, keď je vo výrobku použitých niekoľko druhov alebo zdrojov dreva.

Hospodárske subjekty môžu pri posudzovaní zložitosti dodávateľského reťazca použiť nasledujúce otázky, ktoré nie sú ani povinné, ani výlučné:

- Zahŕňa dodávateľský reťazec niekoľko spracovateľov a krokov pred uvedením konkrétneho výrobku z dreva na trh EÚ?
- Obchodovalo sa s drevom a výrobkami z dreva pred uvedením na trh EÚ vo viac ako jednej krajine?
- Obsahuje výrobok z dreva, ktorý sa má uviesť na trh, viac ako jeden druh dreva?
- Pochádza drevo vo výrobku, ktorý sa má uviesť na trh, z rôznych zdrojov?

Zmierňovanie zisteného rizika

Článok 6 ods.1 písm. c) s výnimkou prípadov, keď je riziko identifikované v rámci postupov hodnotenia rizika uvedených pod písmenom b) zanedbateľné, postupy na zmierňovanie rizika, ktoré pozostávajú zo súboru opatrení a postupov, ktoré sú vhodné a primerané na efektívne minimalizovanie takéhoto rizika, a ktoré môžu zahŕňať požiadavku na dodatočné informácie alebo dokumenty a/alebo požiadavku na overenie treťou stranou.

Pravidelné hodnotenie systému náležitej starostlivosti

Systém náležitej starostlivosti možno opísať ako zdokumentovaný a preskúšaný postup po jednotlivých krokoch zahŕňajúci kontroly, ktorého cieľom je dosiahnuť jednotný požadovaný výsledok pracovného procesu. Je dôležité, aby hospodársky subjekt, ktorý používa vlastný systém náležitej starostlivosti, tento systém pravidelne hodnotil s cieľom zaistiť, aby zodpovedné osoby uplatňovali predpísané postupy a aby sa dosiahol požadovaný výsledok. Osvedčené postupy ukazujú, že kontroly by sa mali uskutočniť raz za rok.

Hodnotenie môže vypracovať pracovník organizácie (v ideálnom prípade taký pracovník, ktorý nezávisí od pracovníkov vykonávajúcich jednotlivé postupy) alebo externý orgán. Prostredníctvom hodnotenia by sa mali identifikovať prípadné nedostatky a zlyhania a manažment organizácie by mal stanoviť lehoty na ich odstránenie.

V prípade systému náležitej starostlivosti týkajúceho sa dreva by sa pri hodnotení napríklad malo kontrolovať, či existujú zdokumentované postupy zhromažďovania

a zaznamenávania kľúčových informácií o dodávkach výrobkov z dreva, ktoré majú byť uvedené na trh, na účely posúdenia rizika, či žiadna zložka daného výrobku neobsahuje nelegálne vyťažené drevo, a či sa v nich opisujú opatrenia, ktoré treba prijať na rôznych úrovniach rizika. Tiež treba skontrolovať, či osoby zodpovedné za realizáciu jednotlivých krokov postupu chápu príslušné opatrenia a realizujú ich, ako aj to, či sú zavedené primerané kontroly na zaistenie praktickej účinnosti postupov (t. j. či tieto postupy určia a vylúčia rizikové dodávky dreva).

ZA OBCHÁDZANIE SO SPROSTREDKOVATEĽMI

Príslušné právne predpisy: Nariadenie č. 995/2010 EUTR (ND) – článok 2, článok 6, článok 10

Súvislosti

Sprostredkovateľ je zástupca pracujúci v mene a na účet zadávateľa zákazky. V drevospracujúcom priemysle môže sprostredkovateľ konať v mene dodávateľa alebo v mene nákupcu. Zmluvnými partnermi sú vo všetkých prípadoch dodávateľ a nákupca, sprostredkovateľ je len prostredníkom.

Sú prípady, keď sprostredkovatelia nemôžu alebo nie sú ochotní poskytnúť dovozcovi určité podrobnosti o svojich kontaktoch alebo dodávateľských reťazcoch, často z obchodných dôvodov. V takých prípadoch sa môže stať, že dovozcovia nemajú prístup k základným informáciám, ktoré potrebujú na uplatnenie náležitej starostlivosti, pričom táto povinnosť hospodárskym subjektom vyplýva z ND.

Sprostredkovatelia môžu mať sídlo v inej krajine, než je krajina dovozcu.

Usmernenie

Sprostredkovatelia a náležitá starostlivosť

Povinnosť hospodárskych subjektov uplatňovať náležitú starostlivosť sa nemení, bez ohľadu na to, či využívajú služby sprostredkovateľa. **Ak sprostredkovateľ zabezpečujúci drevo hospodárskemu subjektu nemôže alebo nie je ochotný poskytnúť dostatočné informácie na to, aby daný hospodársky subjekt mohol uplatňovať uspokojivú náležitú starostlivosť, hospodársky subjekt by mal zodpovedajúcim spôsobom zmeniť svoje dodávateľské linky.**

Sprostredkovatelia a hospodárske subjekty so sídlami v rôznych krajinách

Na zodpovednosť príslušných orgánov vykonávať kontroly hospodárskych subjektov nemá zapojenie sprostredkovateľa žiaden vplyv. Hospodársky subjekt by mal za každých okolností kontrolovať príslušný orgán krajiny, v ktorej sa drevo uvádza na trh. Ak hospodársky subjekt prijíma dodávky dreva prostredníctvom sprostredkovateľa v inej krajine, príslušný orgán zodpovedný za kontroly hospodárskeho subjektu môže mať záujem o spoluprácu s príslušným orgánom či orgánmi krajiny, kde má sídlo sprostredkovateľ, alebo inej krajiny.

Pokiaľ hospodársky subjekt nechce, nevie, alebo nemôže zmeniť svoje dodávateľské linky a chce ich aj naďalej využívať môže požiadať monitorovaciu organizáciu, aby mu pomohla vypracovať taký systém náležitej starostlivosti ktorým sa preukáže, že dovozca dreva a výrobkov z dreva skutočne dováža len legálne vyťažené drevo (respektíve výrobky z dreva pochádzajú z dreva vyťaženého legálne) ktoré následne uvádza na vnútorný trh EU.

Z uvedeného vyplýva, že **dovozca dreva a výrobkov z dreva (hospodársky subjekt) má možnosť:**

- vypracovať si systém náležitej starostlivosti v ktorom vie preukázať dokumentmi, že drevo a výrobky z dreva pochádzajú z legálneho zdroja, (dokumenty potvrdené štátnou správou, štátnou autoritou v krajine ťažby, certifikáty ktoré preukazujú, že v rámci auditu subjekt ktorý vykonal ťažbu dreva neporušil platnú legislatívu danej krajiny a iné ktoré vyhodnotí kontrolný orgán, ako dostatočné na preukázanie že drevo a výrobky z dreva pochádzajú z legálneho zdroja)
- zmeniť dodávateľský reťazec pokiaľ z neho nie je zrejmé, že drevo a výrobky z dreva dovážané do priestoru EÚ skutočne pochádzajú z legálneho zdroja,
- požiadať monitorovaciu organizáciu, aby mu vypracovala systém náležitej starostlivosti, ktorý bude predstavovať súbor opatrení, ktoré preukážu, že drevo a výrobky z dreva pochádzajú z legálneho zdroja.

Objasnenie pojmov (výrobok – baliace materiály, výrobok – „výrobky z odpadu*/zhodnotené výrobky“) a situácií kedy je uplatňované nariadenie č. 995/2010 EUTR

Výrobok – baliace materiály

Kód HS 4819 zahŕňa: „Škatule, debny, vrecia, vrecká a ostatné obaly, z papiera, lepenky, buničitej vaty alebo pásov splstných buničitých vlákien; škatuľové zaraďovače, listové zásobníky a podobné výrobky z papiera alebo lepenky druhov používaných v kanceláriách, obchodoch alebo podobne“.

- ***Ak sa niektorá z uvedených položiek uvádza na trh ako samostatný výrobok, a nepoužíva sa len ako obal na iný výrobok, nariadenie sa jej bude týkať, a teda sa musí uplatniť systém náležitej starostlivosti.***
- ***Ak je obal klasifikovaný pod kódom HS 4415 alebo 4819 a používa sa na „podporu, ochranu alebo nosenie“ iných výrobkov, nariadenie sa ho netýka.***

To znamená, že obmedzenie uvedené v zátvorkách pre kód HS 4415 v prílohe nariadenia EÚ o dreve sa analogicky uplatňuje aj na kód HS 4819.

V rámci týchto kategórií sa ďalej rozlišuje medzi obalom, ktorý výrobku pridáva „podstatný charakter“ a obalom, ktorý je sformovaný a prispôsobený podľa konkrétneho výrobku, nie je však neoddeliteľnou súčasťou výrobku ako takého. Tieto rozdiely sú vysvetlené vo všeobecnom pravidle pre výklad kombinovanej nomenklatúry č. 5, v ktorom sú uvedené príklady zahrnuté ďalej v texte. Ďalšie uvedené rozdiely však zrejme budú relevantné len pre malú časť tovarov, ktorých sa týka nariadenie EÚ o dreve.

Zhrnutie:**Zahrnuté do pôsobnosti nariadenia:**

- baliaci materiál s kódmi HS 4415 alebo 4819 uvedený na trh ako samostatný výrobok;
- prepravky, ktoré patria pod kódy HS 4415 alebo 4819, ktoré pridávajú výrobku podstatný charakter: napríklad dekoratívne škatule na darčeky.

Výnimka nariadenia:

- baliaci materiál predstavený s obsahnutými tovarmi, ktorý sa používa výlučne na podporu, ochranu alebo nosenie iných výrobkov (ktoré môžu, ale nemusia byť vyrobené z dreva).

Výrobok – „výrobky z odpadu*/zhodnotený výrobky“

Táto výnimka sa týka: výrobkov z dreva akéhokoľvek druhu zahrnutých do prílohy, vyrobených z materiálu, ktorého životný cyklus sa ukončil, a inak by sa s nimi nakladalo ako s odpadom (napr. drevo získané z demontovaných budov alebo výrobky vyrobené z odpadového dreva).

Táto výnimka sa netýka: vedľajších produktov, ktoré vzniknú pri výrobných postupoch zahŕňajúcich materiál, ktorého životný cyklus sa neukončil, a inak by sa s nimi nakladalo ako s odpadom.

Scenáre:

- **Bude sa nariadenie vzťahovať na drevené triesky a piliny, ktoré vzniknú ako vedľajší produkt pílenia?**

Áno. Triesok z dreva alebo iných výrobkov z dreva vyrobených z materiálu, ktorý už bol uvedený na vnútorný trh, sa však nebudú týkať požiadavky nariadenia súvisiace s /uvádzaním na trh“ (článok 2 písm. b) posledná veta nariadenia EÚ o dreve).

- **Bude sa nariadenie vzťahovať na nábytok vyrobený z dreva, ktoré bolo obnovené po demontáži domov?**

Nie. Materiál obsiahnutý v týchto výrobkoch ukončil svoj životný cyklus a inak by sa s nimi nakladalo ako s odpadom.